Abstrakt

Předkládaná práce zkoumá vliv frekvenčních charakteristik českých substantiv na jejich osvojování nerodilými mluvčími. První, teoretická část shrnuje diskuzi o významu frekvence pro reprezentaci gramatických kategorií v mysli, která se odehrává v rámci zahraniční kognitivní lingvistiky a psycholingvistiky. Druhá část představuje metodiku výzkumu, způsob získávání a anotace vzorku 20 lemmat z korpusu nerodilých mluvčích češtiny CzeSL-SGT. Ve třetí části je provedena analýza vybraných substantiv s ohledem na jejich gramatické profily (tvořené dvěma až třemi v korpusu SYN2015 nejfrekventovanějšími pádovými tvary). Ukazuje, že produkce nerodilých mluvčích má tendenci se od gramatických profilů odvíjet, což se projevuje jednak ve vysoké korespondenci frekvenčních charakteristik substantiv, jednak v nízkém zastoupení morfologických chyb v jejich nejčetnějších tvarech. Případy, kdy se chybovost od tohoto modelu odchyluje, vysvětluje pomocí typové frekvence – souběžně působícího efektu produktivity určitých deklinačních vzorů – a vyšší relevancí nominativu, jakožto základního tvaru, pro nerodilé mluvčí.